

2017-11-13

Översiktligt underlag för samråd angående lagligförklaring av befintlig vattenanläggning.

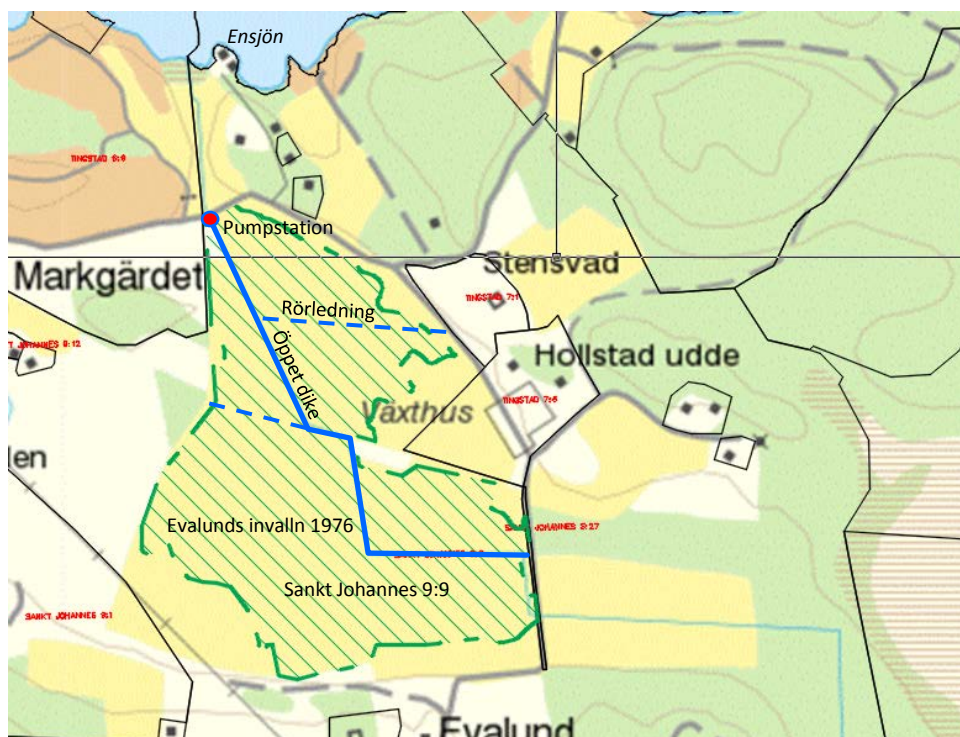
Samrådsobjektet: Evalunds invallningsföretag år 1976
Fastighet: Sankt Johannes 9:9, Norrköpings kommun
Fastighetsägare: Lennart Ekman, Uddens Gård, 605 95 Norrköping

1. Bakgrund

Invallningen är projekterat av Lantbruksnämnden i Östergötlands län. Anläggningen har kommit till enligt reglerna i Vattenlagen 1918 men utan samband med syneförrättning. Detta innebär att invallningen kommit till enligt gällande regler men har inte prövats av länsstyrelsen utsedd förrättningsman eller vattendomstolen (nuvarande Mark- och miljödomstol). Invallningen berör ca 60 ha av båtnadsområdet tillhörande *"Ensjöns sänkning år 1934"* (sänkningsföretaget). Invallningsföretaget utgör en enskild vattenanläggning medan sänkningsföretaget är en samfällighet enligt bestämmelserna i Vattenlagen 1918. I samband med förestående omprövning av sänkningsföretaget avser fastighetsägaren Lennart Ekman att lagligförklara invallningen enligt *"Lag (1998:811) om införande av miljöbalken"*.

2. Invallningens läge och funktion

Invallningens läge framgår av figur 1.

Figur 1. Evalunds invallningsföretag år 1976.

Läge: Invallningsområdet är beläget mellan Evalunds Gård och Ensjön (söder om Ensjön). Området berör ca 60 ha av ett område som också ingår i båt-nadsområdet för Ensjöns sänkning. Jordarten utgörs av torvjord på gyttje-lera.

På grund av så kallad bortodling (torvjordens oxidation) har marknivån sjunkit sedan sänkingsföretagets tillkomst, vilket medfört motsvarande försämring av dräneringen. I början av 1970-talet hade markytan sänkts till en nivå som medförde att dräneringsförhållandena behövde återställas genom att bottennivån i de avvattande dikena sänktes.

På grund av befarade stabilitetsproblem vid sänkningen av dikesbotten genomfördes sänkningen i två etapper. Dåvarande fastighetsägare genomförde invallningsföretagets *Ettapp 1* år 1977. *Ettapp 2* till full bottennivå fullföljdes i början av 1980-talet. Därefter har invallningsföretagets anläggningar underhållits och har full funktion.

Inom invallningens båt-nadsområde förekommer odling av köksväxter i stor omfattning.

Omfattning: Invallningsanläggningen omfattar

- Pumpstation med två pumpar
- Öppet dike 1100 m
- 2 st rörledningar 565 m sammanlagt

Utloppet till Ensjön utgörs av en rörledning d=1000 mm som tillhör Ensjöns sänkning år 1934.

Det öppna diket berör Ensjöns sänkning år 1934. Vägbanken för samfällad väg Sankt Johannes Ga:3 fungerar som skydd mot Ensjöns högvattennivåer.

Hydrologi: Avrinningsområdet har beräknats till ca 900 ha. Medelvattenföringen kan beräknas till ca 50 l/s. Invallningens anläggningar är dimensionerade för 0,9 m³/s.

Tekniskt utförande: Till företaget hör en pumpstation med inlopps- och utloppsbrunn. Pumpanläggningen består av 2 st pumpar med en sammanlagd kapacitet av 600 l/s.

Tillhörande öppet dike har bottenbredden 1,0 m och släntlutning 1:1,25. Rörledningarna har dimensionen 400 mm.

Driftskostnaden kan beräknas till ca 60 000 kr/år inklusive underhåll och service.

Underhåll: ansvar för skötsel och underhåll åligger fastigheten Sankt Johannes 9:9.

Miljö: Invallningen ger förutsättningar för storskalig grönsaksodling. Regleringen av vattennivån och därmed också dräneringsdjupet ger möjlighet till god kontroll över växtodlingens vattenhushållning och växtnäringstillförsel. Översvämningar kan undvikas vilket reducerar läckaget av växtnäring.

En invallning utgör också en möjlig teknisk barriär för plötsliga oönskade utsläpp av kemiska produkter, exempelvis olja och bekämpningsmedel.

Om inte vattnet kan pumpas via invallningsföretagets anläggning kommer området att övergå till försumpad betesmark med efterföljande förbuskning.

3. HANDLINGAR

Till Miljödammen finns mer detaljerade handlingar i form av beräkningar och ritningar som är tillgängliga på Norrköpings kommuns hemsida.

www.norrkoping.se/bjorkalund

4. Lagligförklaring

Lagligförklaringen av invallningen kommer att samordnas med omprövningen av "Ensjöns sänkning år 1934". Omprövningen av sänkingsföretaget är primärt föranledd av Norrköpings kommuns pågående planering för bostadsbebyggelse och avledning av dagvatten till Ensjön.

Carl-Johan Rangsjö